

TUYỂN CHỌN, ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG TÀI NĂNG THỂ THAO VÀ NHÂN LỰC THỂ THAO THÀNH TÍCH CAO ĐẾN NĂM 2035

Nhật Minh⁽¹⁾

SEA Games lần thứ 31 tổ chức tại Việt Nam từ ngày 12/5/2022 đến ngày 23/5/2022 khép lại với nhiều dấu ấn, trong đó 205 huy chương Vàng (HCV) của các vận động viên (VĐV) đã tạo nên kỳ tích của Thể thao Việt Nam tại đấu trường SEA Games.

Theo thống kê, Đoàn thể thao Việt Nam đã giành được 116 HCV ở các môn có trong chương trình thi đấu Olympic, chiếm 56.58% tổng số HCV đã đạt được, trong đó môn Điền kinh giành được nhiều nhất với 22 HCV, tiếp đến là môn Vật với 17 HCV, Bơi lội (11), Taekwondo (9), Judo (9), Canoeing (8)... Thành tích này đã thể hiện sự thành công trong quá trình triển khai Đề án “Tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao và nhân lực thể thao thành tích cao đến năm 2035” được Thủ tướng Chính phủ, ban hành theo Quyết định số 223/QĐ-TTg ngày 22/2/2019. Trong số này, Tạp chí Khoa học Đào tạo và Huấn luyện thể thao xin giới thiệu tới bạn đọc các nội dung chính của Đề án.

Với quan điểm chăm lo phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển các tài năng thể thao là trách nhiệm của Đảng, Nhà nước, của cả hệ thống chính trị các cấp, các ngành và toàn xã hội, trong đó Ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch là nòng cốt; Đẩy mạnh xã hội hóa, phát huy tính độc lập, khơi dậy mọi nguồn lực sáng tạo của các tài năng thể thao. Đồng thời xác định đúng đối tượng cần được tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, huấn luyện gắn với các môn thể thao trọng điểm, các nội dung trọng điểm nhằm tạo bước đột phá trong đào tạo tài năng thể thao thành tích cao. Việc tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao, đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, kỹ thuật viên, cán bộ quản lý thể thao thành tích cao phải trên cơ sở khoa học, đáp ứng nhu cầu cấp thiết; áp dụng các mô hình

tiên tiến của thế giới phù hợp với thực tiễn những môn thể thao thể mạnh của Việt Nam. Trên cơ sở đó bảo đảm hiệu quả, chất lượng đào tạo VĐV tài năng đạt thành tích thi đấu cao ở trong nước và nước ngoài, đạt trình độ huấn luyện chuyên môn cao ở cấp quốc gia, khu vực, châu lục và thế giới. Hệ thống tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng, nhân lực thể thao thành tích cao cần được đổi mới, hoàn thiện, thống nhất quản lý theo hướng tiên tiến, chuyên nghiệp, bền vững, phù hợp với đặc điểm thể chất của VĐV và trình độ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Đề án “Tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao và nhân lực thể thao thành tích cao đến năm 2035” đặt ra mục tiêu chung là Phát hiện, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng VĐV tài năng, có năng khiếu đặc biệt ở một số môn thể thao thể mạnh của Việt Nam giành được thứ hạng cao tại các kỳ thi đấu khu vực, châu lục, thế giới và Olympic; Các huấn luyện viên (HLV) tài năng, có trình độ chuyên môn giỏi, giàu kinh nghiệm, có khả năng đặc biệt trong việc hoạch định chiến lược huấn luyện VĐV thi đấu đạt thành tích huy chương tại các đấu trường trong nước và quốc tế; Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, kỹ thuật viên, cán bộ quản lý thể thao thành tích cao có trình độ chuyên môn giỏi, đáp ứng yêu cầu của quy trình tuyển chọn, đào tạo VĐV, HLV tài năng để phấn đấu đưa Việt Nam đến năm 2035 trở thành quốc gia có nền thể thao chuyên nghiệp phát triển ở châu lục.

Từ mục tiêu chung, Đề án đặt ra các mục tiêu cụ thể gồm:

- Đối với đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao thành tích cao: Phấn đấu đến năm 2035, tuyển chọn và đào tạo, huấn luyện khoảng 3.700 VĐV Đội tuyển quốc gia; trong đó khoảng 400 VĐV đạt thành tích quốc tế; Tuyển chọn và đào

⁽¹⁾TS, Trường Đại học DTT Bắc Ninh

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

Công tác tuyển chọn và đào tạo VĐV trẻ đã được chú trọng ở rất nhiều môn thể thao (Ảnh nguồn: Internet)

tạo, bồi dưỡng khoảng 600 (HLV) tài năng, trong đó khoảng 60 HLV cao cấp.

- Đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, kỹ thuật viên, cán bộ quản lý thể thao thành tích cao: Tuyển chọn và đào tạo khoảng: 400 cử nhân, 300 thạc sĩ, 150 tiến sĩ; Bồi dưỡng, tập huấn ngắn hạn cho khoảng 680 người.

Để đạt được mục tiêu chung và các mục tiêu cụ thể, trong Đề án đã đề ra 5 nhiệm vụ, giải pháp từ việc nghiên cứu, xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao thành tích cao; Nâng cao năng lực của các cơ sở tham gia tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao thành tích cao ở trong nước; Đẩy mạnh hợp tác quốc tế và nghiên cứu khoa học trong đào tạo và phát triển tài năng thể thao thành tích cao... đến việc phát huy vai trò của các liên đoàn, hiệp hội, các tổ chức xã hội về thể thao trong việc tuyển chọn, đào tạo tài năng thể thao và về nguồn lực tài chính. Trong đó, nhiệm vụ nâng cao năng lực của các cơ sở tham gia tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao thành tích cao ở trong nước và nhiệm vụ đẩy mạnh hợp tác quốc tế và nghiên cứu khoa học trong đào tạo và phát triển tài năng thể thao thành tích cao được đặc biệt nhấn mạnh.

Nhiệm vụ nâng cao năng lực của các cơ sở tham gia tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao thành tích cao ở trong nước gồm các giải pháp:

a) Về đội ngũ giảng viên, HLV

- Sử dụng đội ngũ giảng viên, HLV có trình độ chuyên môn cao, có tài năng, uy tín nghề nghiệp, kinh nghiệm, tham gia tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao thành tích cao;

- Nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, phương pháp giảng dạy, kiểm tra, đánh giá và năng lực ngoại ngữ đối với đội ngũ giảng viên, HLV tham gia đào tạo, huấn luyện các tài năng thể thao thành tích cao;

- Có kế hoạch mời các chuyên gia, giảng viên là người nước ngoài, tài năng thể thao từ nước ngoài tham gia vào công tác tuyển chọn, huấn luyện và thi đấu cho thể thao Việt Nam;

- Nâng cao năng lực tiếng Anh và các ngoại ngữ khác đối với đội ngũ giảng viên, HLV tham gia đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao;

- Tổ chức tập huấn nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ ở trong và ngoài nước cho đội ngũ cán bộ quản lý đào tạo, huấn luyện, giảng viên, nghiên cứu viên thể thao; mời các đoàn thể thao quốc tế vào Việt Nam giao lưu, tập huấn và thi đấu.

b) Tổ chức xây dựng chương trình, biên soạn giáo trình và nguồn học liệu, phù hợp với đặc thù ngành, lĩnh vực đào tạo theo hướng tiên tiến, hiện đại, bảo đảm các yêu cầu về thực hành, giáo dục đạo đức nghề nghiệp, kỹ năng sống và ứng xử văn hóa trong chương trình đào tạo; thường xuyên cập nhật, bổ sung nguồn học liệu ở trong nước và nước ngoài đối với các lớp đào tạo tài năng thể thao thành tích cao;

c) Đánh giá toàn diện về đội ngũ VĐV, HLV; rà soát, xây dựng kế hoạch tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện đội ngũ HLV, VĐV thể thao thành tích cao phù hợp với đặc thù môn thể thao trong Đề án;

d) Tổ chức tuyển chọn và đào tạo tài năng thể thao, định kỳ đánh giá trình độ VĐV, HLV nhằm phát hiện và điều chỉnh kịp thời đáp ứng các mục tiêu đào tạo và huấn luyện thể thao phục vụ các giải đấu trong nước và quốc tế;

đ) Tổ chức các cuộc thi đấu thể thao quốc tế và các cuộc thi tài năng thể thao tại Việt Nam;

e) Từng bước đầu tư, nâng cấp và hiện đại hóa cơ sở vật chất - kỹ thuật và trang thiết bị, phương tiện, dụng cụ thiết yếu bảo đảm chuẩn quốc tế phục vụ đào tạo, huấn luyện và thi đấu thể thao thành tích cao;

g) Tăng cường công tác kiểm định, đánh giá chất lượng tuyển chọn và đào tạo tài năng thể thao theo tiêu chuẩn tiên tiến, hiện đại của các nước trên thế giới;

h) Đẩy mạnh tự chủ trong các cơ sở tham gia tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện tài năng thể thao ở trong nước.

Nhiệm vụ đẩy mạnh hợp tác quốc tế và nghiên cứu khoa học trong đào tạo và phát triển tài năng thể thao thành tích cao gồm các giải pháp:

a) Tăng cường hợp tác với các tổ chức, trung tâm huấn luyện, cơ sở đào tạo, câu lạc bộ thể thao có uy tín của nước ngoài;

b) Tuyển chọn và cử các VĐV, HLV tài năng tham gia các giải đấu quốc tế theo kế hoạch của các liên đoàn thể thao Việt Nam và thế giới. Tham khảo, sử dụng kế hoạch huấn luyện, tài liệu của nước ngoài để xây dựng kế hoạch, nội dung đào tạo phù hợp với thực tế huấn luyện tại Việt Nam;

c) Tạo điều kiện thuận lợi để cán bộ, giảng viên, nghiên cứu viên và HLV, tham gia nghiên cứu khoa học, hội thảo khoa học trong nước và quốc tế;

d) Mời chuyên gia huấn luyện có trình độ cao, trọng tài có uy tín của nước ngoài tham gia đào tạo và làm việc tại Việt Nam;

đ) Nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật vào công tác tuyển chọn, huấn luyện VĐV; triển khai xây dựng và thực hiện các dự án, đề tài khoa học - công nghệ, y sinh học, chuyển giao và ứng dụng để phát triển thể thao thành tích cao.

Với lộ trình triển khai thực hiện theo 2 giai đoạn: Giai đoạn 2019 – 2025 và giai đoạn 2026-2035, Đề án sẽ tập trung lựa chọn 16/32 môn thể thao trọng điểm gồm: Điền kinh, Bơi lội, Cử tạ, Taekwondo, Bắn súng, Bắn cung, Vật, Đấu kiếm, Boxing, Thể dục dụng cụ, Xe đạp, Đua thuyền, Karate, Pencak Silat, Bóng đá, Wushu vào quá trình tuyển chọn, đào tạo và bồi dưỡng. Đây là những môn thể thao thường xuyên có thành tích tốt, có huy chương tại các giải thể thao quốc tế, nằm trong chương trình thi đấu của các đại hội thể thao khu vực, châu lục, thế giới và Olympic mùa hè, có sức lan tỏa rộng khắp. Đồng thời tập trung đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng nhân lực thể thao thành tích cao ở 03 ngành: Y sinh học thể thao, Quản lý thể thao và Huấn luyện thể thao; ưu tiên các ngành, chuyên ngành trong nước chưa có khả năng đào tạo hoặc chất lượng đào tạo còn thấp so với nước ngoài trong khi có nhu cầu cấp thiết về nhân lực.

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

4. Trương Quốc Uyên

Những quan điểm sâu sắc của Hồ Chí Minh trong bài báo “Về Câu chuyện Xiki”

7. Nhật Minh

Tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao và nhân lực thể thao thành tích cao đến năm 2035

10. Đỗ Hữu Trường

Công tác đào tạo trọng tài, huấn luyện viên, vận động viên Bắn súng Việt Nam đáp ứng tình hình mới

BÀI BÁO KHOA HỌC

13. Nguyễn Văn Phúc

Mô hình lý thuyết giảm thiểu rủi ro trong hoạt động thể dục thể thao ở Việt Nam

19. Đinh Khánh Thu; Vũ Bá Mỹ; Lưu Thị Như Quỳnh

Giải pháp xây dựng môi trường văn hóa tại Trung tâm Đào tạo vận động viên, Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

24. Đặng Văn Dũng

Thực trạng phân biệt đối xử với người khuyết tật trong tập luyện thể dục thể thao ở các Trung tâm văn hóa đô thị

27. Lê Anh Dũng

Thực trạng thừa cân, béo phì và chất lượng cuộc sống của sinh viên Đại học Huế

32. Ngô Hải Hưng; Ngô Trung Dũng

Xây dựng tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kỹ thuật đánh bóng xoáy lên thuận và trái tay cho sinh viên chuyên ngành Quần vợt năm thứ nhất Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

35. Hà Thị Liên; Egorov V.N; Mironov D.L; Phạm Trường Nam

Động cơ và nhu cầu về hình thức, nội dung hoạt động thể thao của sinh viên Nga và sinh viên nước ngoài

40. Ek Chansopheak

Thực trạng phong trào thể dục thể thao quần chúng trên địa bàn tỉnh Pursat, Campuchia

44. Bùi Thị Sáng

Ứng dụng và đánh giá hiệu quả bài tập phát triển sức bền tốc độ cho nữ vận động viên đua thuyền Kayak cự ly 500m lứa tuổi 15-17 Câu lạc bộ đua thuyền Hà Nội

49. Nguyễn Ngọc Tuấn; Nguyễn Tiến Chung; Nguyễn Phương Thảo; Võ Văn Ca

Trương quan giữa phẩm chất ý chí và thành tích thi đấu của vận động viên chạy cự ly ngắn Đội tuyển Điền kinh trẻ Quốc gia Việt Nam tại Trung tâm Đào tạo vận động viên Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

53. Trần Trung Khánh; Dương Văn Phương

Lựa chọn bài tập phát triển sức bền chuyên môn cho nam VĐV lứa tuổi 13-14, câu lạc bộ Quần vợt Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh

58. Nguyễn Việt Hồng; Ngô Thị Hoa

Lựa chọn và ứng dụng bài tập nâng cao chất lượng đòn đá thấp (low kick) trong Muay thái cho nữ vận động viên lứa tuổi 11 – 12 Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể thao Công an Nhân dân

62. Phùng Thị Cúc

Thực trạng trở ngại tâm lý trong hoạt động học tập của sinh viên năm thứ nhất Trường Đại học Thể dục thể thao Đà Nẵng

68. Võ Tường Kha

Chỉ dấu Protein trong chẩn đoán sớm các bệnh lý tim mạch vận động viên

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT

78. Đặng Văn Dũng

Mô hình đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

80. Phạm Tuấn Dũng

Bài tập thể dục nâng cao sức khỏe tại văn phòng làm việc

82. Thẻ lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

The profound perspectives of President Ho Chi Minh in the article about the story of Xiki

7. Nhat Minh

Selecting, training and fostering sports talents and high-achievement sports human resources until 2035

10. Do Huu Truong

The training of referees, coaches and athletes in Vietnam's gun-shooting team in order to satisfy the new situation

ARTICLES

13. Nguyen Van Phuc

Theoretical model of risk reduction in sport activities in Vietnam

19. Dinh Khanh Thu; Vu Ba My; Luu Thi Nhu Quynh

Solutions to create a cultural environment at the Athlete Training Center, Bac Ninh Sports University

24. Dang Van Dung

Discrimination against people with disabilities (PWDs) at sports centers in urban cultural centers

27. Le Anh Dung

Assessment of overweight, obesity and students' life quality at Hue University

32. Ngo Hai Hung; Ngo Trung Dung

Developing standards to evaluate the effectiveness of forehand and backhand topspin technique of freshmen majoring in Tennis at Bac Ninh Sports University

35. Ha Thi Lien; Egorov V.N; Mironov D.L; Pham Truong Nam

Motivation and demand of the form and content of sports activities of Russian and foreign students

40. Ek Chansopheak

Current status of mass sports movement in Pursat province – Cambodia

44. Bui Thi Sang

Applying and evaluating the effectiveness of exercises used in speed endurance training for female 500m Kayak athletes aged 15-17 in the Hanoi Sailing Club

49. Nguyen Ngoc Tuan; Nguyen Tien Chung; Nguyen Phuong Thao; Vo Van Ca

Correlation between will quality and competition performance of short distance runners of Vietnam National Youth Athletics Team at Athlete Training Center of Bac Ninh Sports University

53. Tran Trung Khanh; Duong Van Phuong

Choosing exercises to develop professional endurance for male tennis players aged 13-14 Thu Duc District, Ho Chi Minh City

58. Nguyen Viet Hong; Ngo Thi Hoa

Selection and application of exercises to improve the quality of low kicks in Muay Thai for female athletes aged 11-12, People's Public Security Sports Training and Competition Center

62. Phung Thi Cuc

The reality of psychological obstacles in learning activities of first-year students at Da Nang Sport University

68. Vo Tuong Kha

Protein markers in early diagnosis of athlete's cardiovascular diseases

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

78. Dang Van Dung

Model used to ensure scientific method in training high-ranking athletes

80. Pham Tuan Dung

Exercise to improve health at the office

82. Rules of writing and posting.